

# REFERAT Økonomi- og Erhvervsudvalget (2018-2021) d. 29-10-2019

**Mødedato**           Tirsdag d. 29. oktober 2019 kl. 17:00

**Mødested**           M5/Rådhuset

**Mødedeltagere**    Ulrik Wilbek, Per Møller Jensen, Åse Kubel Høeg, Claus Clausen, Eva Pinnerup, Niels Dueholm, Torsten Nielsen, Peter Juhl, Kai O. Andersen

## **Indholdsfortegnelse**

Møde med Hoved-MED om budgetforslag 2020-2023.....	3
Budgetforslag 2020 til 2023.....	5
Meddelelser og gensidig orientering.....	11

# Punkt 1: Møde med Hoved-MED om budgetforslag 2020-2023

19/398

## Resume

Økonomi- og Erhvervsudvalget drøfter budgetforslag 2020-2023 med Hoved-MED.

## Indstilling

Kommunaldirektøren foreslår,

1. at budgetforslaget 2020-2023 drøftes med Hoved-MED.

## Beslutning i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 29-10-2019

Budgetforslaget blev drøftet.

Lone Langballe, Dansk Folkeparti og Robert Demény, Enhedslisten deltog i drøftelsen af sagen.

### Fraværende:

Claus Clausen

## Sagsfremstilling

### Historik

Økonomi- og Erhvervsudvalget godkendte på mødet den 28. august 2019 ([sag nr. 4](#)) en justeret procesplan for budget 2020-2023. Af planen fremgår det, at der afholdes fællesmøde mellem Økonomi- og Erhvervsudvalget og Hoved-MED den 29. oktober 2019.

## Inddragelse og høring

Intet.

## Beskrivelse

Medlemmerne af Hoved-MED deltager kl. 17.00-17.30. En fortegnelse over medlemmer af HovedMED fremgår af bilag nr. 1.

Hoved-MED er det øverste medindflydelses- og medbestemmelsesudvalg i Viborg Kommune og omfatter repræsentanter fra alle dele af den kommunale virksomhed samt hele direktionen.

Drøftelsen tager udgangspunkt i budgetforslag 2020-2023 samt evt. andre dele af budgetmaterialet, som Økonomi- og Erhvervsudvalget behandler senere på dagens møde.

Drøftelsen mellem Økonomi- og Erhvervsudvalget og Hoved-MED kan bl.a. omhandle konsekvenser for trivsel, effektivitet og kvalitet i forhold til budgetforslag 2020-2023.

Der udarbejdes et særskilt referat.

## Alternativer

Intet.

## Tidsperspektiv

Intet.

## Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

## Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

# **Bilag**

Fortegnelse Hoved-MED 2019

## Punkt 2: Budgetforslag 2020 til 2023

18/53737

### Resume

Den 10. oktober 2019 blev der indgået budgetforlig om budgettet for 2020 til 2023. Budgetforliget vil blive behandlet som et ændringsforslag til budgetforslaget ved byrådets 2. behandling den 4. november 2019. Det drøftes desuden, om Viborg Kommune skal vælge statsgaranti eller selvbudgettering i 2020, herunder niveauet for skatter, grundskyld, dækningsbidrag og kirkeskatten.

### Indstilling

Borgmesteren foreslår, at Økonomi- og Erhvervsudvalget indstiller til byrådet,

1. at ændringsforslag til budgetforslaget godkendes jf. bilag nr. 2, og
2. at Viborg Kommune vælger statsgaranti i 2020,
3. at udskrivningsprocenten for kommunal indkomstskat for regnskabsåret 2020 fastsættes uændret til 25,7 procent,
4. at grundskyldspromillen for regnskabsåret 2020 fastsættes uændret til 23,7 promille,
5. at dækningsafgiften af forskelsværdien vedrørende offentlige ejendomme for regnskabsåret 2020 fastsættes til uændret 8,75 promille (højst 8,75),
6. at dækningsafgiften af grundværdien vedrørende offentlige ejendomme for regnskabsåret 2020 fastsættes uændret til 11,85 promille (fastsættes til halvdelen af grundskyldspromillen, dog højst 15 promille),
7. at udskrivningsprocenten for kirkeskatten i 2020 fastsættes til uændret 0,93 procent,
8. at takster for 2020 godkendes, jf. bilag nr. 5, og
9. at forvaltningen bemyndiges til efter budgettets vedtagelse at foretage en endelig afbalancering af budgettet ved regulering af kassebeholdningen samt at foretage de fornødne tekniske ændringer, således at det endelige budget 2020 til 2023 kan udgøre det bedst mulige administrationsgrundlag for udvalgene og forvaltningen.

### Beslutning i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 29-10-2019

Økonomi- og Erhvervsudvalget indstiller til byrådet,

1. at ændringsforslag til budgetforslaget godkendes jf. bilag nr. 2, med følgende tilføjelser
  - At der som ændringsforslag til budgetforslaget flyttes 12.115.000 kr. i 2020 og 11.075.000 kr. i 2021-23 vedr. følgende anlægspuljer: pulje skoler (Børne- og Ungdomsudvalget), pulje daginstitutioner (Børne- og Ungdomsudvalget), renovering/udbygning af plejecentre (Ældre- og aktivitetsudvalget) og pulje til mindre anlægsbehov under socialområdet (Social- og Sundhedsudvalget), til driftsbudgettet på politikområdet, beredskab og ejendomme,
  - At der som ændringsforslag til budgetforslaget sker forøgelse af den afsatte budgetbuffer til at undgå risiko for økonomiske sanktioner fra 25 mio. kr. i 2020 til 40,0 mio. kr. i 2020, og at udgiften på 15,0 mio. kr. finansieres af kassebeholdningen,
2. at Viborg Kommune vælger statsgaranti i 2020,
3. at udskrivningsprocenten for kommunal indkomstskat for regnskabsåret 2020 fastsættes uændret til 25,7 procent,
4. at grundskyldspromillen for regnskabsåret 2020 fastsættes uændret til 23,7 promille,

5. at dækningsafgiften af forskelsværdien vedrørende offentlige ejendomme for regnskabsåret 2020 fastsættes til uændret 8,75 promille (højst 8,75),

6. at dækningsafgiften af grundværdien vedrørende offentlige ejendomme for regnskabsåret 2020 fastsættes uændret til 11,85 promille (fastsættes til halvdelen af grundskyldspromillen, dog højst 15 promille),

7. at udskrivningsprocenten for kirkeskatten i 2020 fastsættes til uændret 0,93 procent,

8. at takster for 2020 godkendes, jf. bilag nr. 5, og

9. at forvaltningen bemyndiges til efter budgettets vedtagelse at foretage en endelig afbalancering af budgettet ved regulering af kassebeholdningen samt at foretage de fornødne tekniske ændringer, således at det endelige budget 2020 til 2023 kan udgøre det bedst mulige administrationsgrundlag for udvalgene og forvaltningen.

Økonomi- og Erhvervsudvalget tilkendegiver, at der afsættes anlægsmidler til etablering af en ny cykel- og gangbro ved Kjællinghøl i Bjerringbro når der foreligger en indstilling fra Klima- og Miljøudvalget.

Lone Langballe, Dansk Folkeparti og Robert Demény, Enhedslisten deltog i drøftelsen af sagen.

## Sagsfremstilling

### Historik

Forligspartierne Venstre, Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten indgik den 10. oktober 2019 budgetforlig om budgettet for 2020 til 2023. Forligsteksten kan ses af bilag nr. 1.

Da der i år ikke var indgået budgetforlig forud for byrådets 1. behandling af budgetforslaget den 9. oktober 2019, var 1. behandlingsbudgettet et basisbudget, som er et teknisk tilrettet budget.

Budgetforslaget består derfor nu af det basisbudget, som byrådets behandlede ved 1. behandlingen den 9. oktober 2019 og budgetforligets ændringer hertil. Dertil kommer byrådets tillægsbevillinger siden 1. behandlingen.

### Inddragelse og høring

Hoved-MED er inddraget løbende i processen. Budgetforslaget sendes til høring hos Ældrerådet, Handicaprådet, Integrationsrådet og Ungdomsrådet mellem behandlingen i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 29. oktober og byrådets 2. behandling den 4. november 2019. Der vil ligeledes være fællesmøde mellem Økonomi- og Erhvervsudvalget og Hoved-MED på dagens møde.

### Beskrivelse

Budgetforligets ændringer til budgetforslaget:

Budgetforligets ændringer til budgetforslaget er opsummeret i tabellen nedenfor:

(i 1.000 kr.)	2020	2021	2022	2023
Serviceudgifter	29.801	23.926	18.926	17.926
Overførselsudgifter	-18.340	-22.740	-24.940	-24.940
Anlægsudgifter	3.852	18.236	39.610	46.190
Øvrige ændringer	-2.790	-42.280	-42.070	-114.604
I alt	12.523	-22.858	-8.474	-75.428

Det ses, at budgetforliget giver et samlet kassetræk i forhold til basisbudgettet på 12,5 mio. kr. i 2020, og forbedrer kassebeholdningen i de efterfølgende år henholdsvis med 22,9 mio. kr. i 2021, 8,5 mio. kr. i 2022 og 75,4 mio. kr. i 2023. Budgetforslagets samlede likviditetsvirkning kan ses i tabellen nedenfor.

En mere detaljeret tabel med de enkelte ændringer i budgetforliget kan ses af bilag nr. 2.

Bemærkninger til budgetforslaget:

Budgetforslaget for 2020 til 2023 er nedenfor vist i en resultatopgørelse, der inkluderer budgetforliget og tillægsbevillinger. Resultatopgørelsen sammenfatter alle kommunens udgifter og indtægter og viser på bundlinjen, hvordan kassebeholdningen påvirkes af budgettet. En mere detaljeret resultatopgørelse, der viser budgettet på de enkelte politikområder, kan ses i bilag nr. 3.

(mio. kr.)	Opr. budget 2019	Forventet regnskab 2019 pr. 30/6	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
<b>Resultatopgørelse (minus = indtægter)</b>						
Skatter og generelle tilskud	-5.918,1	-5.906,4	-6.127,9	-6.312,9	-6.480,5	-6.622,0
Serviceudgifter	4.252,1	4.275,2	4.444,9	4.404,4	4.364,0	4.343,0
Overførselsudgifter	1.469,8	1.473,7	1.512,7	1.530,1	1.551,7	1.566,8
Pris- og lønstigninger (drift)			0,0	131,7	265,4	402,1
Renter	11,1	-85,3	6,1	7,7	8,6	8,5
Resultat før anlæg og afdrag m.v.	-185,1	-242,9	-164,1	-238,9	-290,8	-301,5
Anlægsudgifter (skattefinansieret)	216,3	230,9	97,2	289,5	305,1	213,1
Ældreboliger	0,0	-3,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Alment boligbyggeri	44,8	47,0	10,2	10,0	10,0	17,0
Jordforsyning	-28,5	-8,7	-24,7	-6,7	-1,8	-7,4
Pris- og lønstigninger (anlæg)			0,0	4,9	10,8	10,3
Nettoafdrag på gæld	33,2	33,2	42,0	72,0	73,4	69,4
Likviditetsvirkning af det skattefinansierede område	80,7	55,5	-39,4	130,8	106,7	0,8
Forsyningsområdet	6,0	6,4	4,5	-4,2	-4,9	-5,6
Øvrige finansforskydninger	5,4	80,6	-15,3	-13,0	-14,2	-14,2
Samlet likviditetsvirkning	92,2	142,6	-50,2	113,6	87,6	-19,0
<b>Likviditet (minus = kasseforbrug)</b>						

Likvide aktiver primo	46,4	46,4	-96,1	-45,9	-159,6	-247,2
Samlet likviditetsvirkning	-92,2	-142,6	50,2	-113,6	-87,6	19,0
Likvide aktiver ultimo	-45,7	-96,1	-45,9	-159,6	-247,2	-228,2
Gennemsnitlig likviditet	425,0	387,0	345,0	325,0	230,0	220,0

#### Resultat før anlæg og afdrag m.v.

Resultatet før anlæg og afdrag m.v. viser, hvor stort et driftsoverskud eller -underskud kommunen har til at dække udgifter til anlæg og afdrag m.v., idet både jordforsyning og forsyningsområdet skal hvile i sig selv set over en årrække.

Resultatopgørelsen viser, at der er et overskud før anlæg og afdrag på 164,1 mio. kr. i 2020, 238,9 mio. kr. i 2021, 290,8 mio. kr. i 2022 og 301,5 mio. kr. i 2023. Byrådets målsætning om, at der skal være et overskud før anlæg og afdrag på minimum 250 mio. kr. er dermed kun opfyldt i 2022 og 2023.

#### Serviceudgifter

Serviceudgifterne udgør 4.444,9 mio. kr. i 2020, hvilket er 14,4 mio. kr. over Viborg Kommunes andel af servicerammen på landsplan. Overholdelsen af servicerammen er underlagt økonomiske sanktioner, så kommunernes bloktilskud reduceres, hvis den aftalte serviceramme overskrides for kommunerne under ét. I 2020 er der både sanktioner hvis budgetterne overskrider den aftalte ramme, og hvis regnskaberne til sin tid overskrider rammen.

#### Overførselsudgifter

Overførselsudgifterne på 1.512,7 mio. kr. i 2020 er budgetteret på baggrund af ny lovgivning, den aktuelle konjunkturudvikling og den igangværende budgetopfølgning pr. 30. september 2019.

I forhold til det forventede resultat for 2019 budgetteres der i 2020 med et øget udgiftsniveau i overførselsudgifterne i faste priser svarende til 42,7 mio. kr., hvilket er på niveau med KL's fremskrivning samt tendensen på landsplan.

Startende med budgetlægningen for 2019-2022 indarbejdedes ambitionen om, at Viborg Kommunes andel af udgifter til borgere på offentlige forsørgelse ikke må stige ift. udgifterne på landsplan. Imødekommelse af denne ambition vil kræve yderligere tiltag. Derfor er der i budgettet indarbejdet effekter af indsatser på sygedagpengeområdet, investeringstiltag vedr. forhindring af socialt bedrageri og generelle forbedringer for i alt 18,3 mio. kr. i 2020.

#### Anlægsudgifter

Nettoudgiften til skattefinansieret anlæg er 97,2 mio. kr. i 2020, 289,5 mio. kr. i 2021, 305,1 mio. kr. i 2022 og 213,1 mio. kr. i 2023. Byrådets målsætning om skattefinansieret nettoanlægsbudget på mindst 225 mio. kr. er ikke opfyldt i 2020, hvilket primært skyldes forventede indtægter vedrørende salg af bygningen på Vinkelvej, som pt. benyttes af Handelsskolen.

Oversigt over de enkelte anlægsprojekter i basisbudgettet kan ses som bilag nr. 4.

Opgjort som bruttoudgifter, dvs. uden indtægter, er de samlede anlægsudgifter inkl. jordforsyning 325,3 mio. kr. i 2020, hvilket ligger 6,9 mio. kr. over Viborg Kommunes befolkningsmæssige andel af anlægsrammen, der kan opgøres til 318,4 mio. kr. En milliard af kommunernes bloktilskud er gjort betinget af, at kommunerne under ét overholder anlægsrammen i budgetsituationen.

#### Lånoptagelse og afdrag på gæld

I 2020 budgetteres med hjemtagelse af nye lån for i alt 42,8 mio. kr. Der forudsættes fuld udnyttelse af lånerammen, der udgøres af de særlige udgifter i basisbudgettet, som kommunen har låneadgang til. Modtaget lånedispensation på 12,0 mio. kr. i 2020 udnyttes ikke, jf. budgetforliget.

Afdragene overstiger lånoptagelsen i hele budgetperioden, og det ses af resultatopgørelsen af der i dette nettoforhold mellem afdrag og lånoptagelse afdrages 42,0 mio. kr. på gælden i 2020 stigende til 69,4 mio. kr. i 2023.

## Likviditet

Budgetforslaget har en positiv virkning for likviditeten i 2020 men negativ set over hele budgetperioden. Den faktiske likviditet reduceres fra -96,1 mio. kr. primo 2020 til -228,2 mio. kr. ultimo 2023. Den gennemsnitlige likviditet falder fra 387 mio. kr. ultimo 2019 til 220 mio. kr. ultimo 2023. Byrådets målsætning om en gennemsnitlig likviditet på mindst 200 mio. kr. er således opfyldt alle fire budgetår.

Den såkaldte kassekreditregel kræver, at den gennemsnitlige likviditet på ethvert tidspunkt er positiv, hvilket er opfyldt i alle fire år.

## Skatter og takster i 2020:

Skattesatserne i budgetforslaget for 2020 er uændrede i forhold til 2019. Den personlige indkomstskatteprocent er 25,7 procent. Grundskyldspromillen er 23,7 promille, og dækningsafgiften for offentlige ejendomme er 11,85 promille.

Oversigt over takster for 2020 kan ses af bilag nr. 5. Taksterne ændrer sig primært pga. pris- og lønudviklingen. For Revas er der en yderligere takststigning, der skal finansiere foretagne investeringer i affaldssortering og genanvendelse. SFO-taksten stiger desuden, da åbningstiden udvides pga. en kortere skoleuge.

## Valg af statsgaranti eller selvbudgettering:

Byrådet skal i lighed med tidligere år beslutte, om Viborg Kommune i 2020 enten vælger statsgaranti, hvor skatter, tilskud og udligning ligger fast, eller selvbudgettering, hvor egne beregnede skatteindtægter indgår i beregningen af skatter, tilskud og udligning. Ved selvbudgettering afregnes en eventuel difference med staten tre år efter budgetåret 2020, dvs. i 2023, når det endelige udskrivningsgrundlag er gjort op.

Ved byrådets førstebehandling af budgettet for 2020-2023 var indtægterne fra skatter, tilskud og udligning baseret på statsgarantien for 2020. Statsgarantien blev, grundet folketingsvalget, først udmeldt af Økonomi- og Indenrigsministeriet ultimo september 2019.

Forvaltningen har foretaget beregninger og følsomhedsanalyser på valget mellem statsgaranti og selvbudgettering. Beregningerne kan ses i bilag nr. 6. Beregningerne viser, at Viborg Kommune skønnes at tabe 13,9 mio.kr ved at vælge selvbudgettering fremfor statsgaranti i 2020.

Følsomhedsanalyser på indtægtsprognosen viser,

- at der skal en forholdsvis høj vækstrate på + 0,5 procentpoint hvert af årene 2018 til 2020 til at give en gevinst i 2020 på kun 1,7 mio.kr i forhold til en statsgaranti. På nuværende tidspunkt skønner KL, at Viborg Kommune ligger under den landsgennemsnitlige vækst i udskrivningsgrundlaget fra 2018 til 2020 på mellem 0 og -0,5 procent.
- at vækst i befolkningstallet i Viborg Kommune er den faktor, der har størst betydning for indtægtsprognosen. Ændringer i befolkningstallet flytter store beløb både på skatteprovenu og på udligningsbeløbene.

Beregningen på selvbudgettering baserer sig på et forventet befolkningstal på 97.235 indbyggere pr. 1. januar 2020. I forhold til befolkningsprognosen 2019-2034 (godkendt af Økonomi- og Erhvervsudvalget den 10. april 2019), er befolkningstallet nedjusteret med 285 indbyggere. Statsgarantien derimod er baseret på Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning fra maj 2019, hvor indbyggertallet pr. 1. januar 2020 skønnes til 97.454 indbyggere. En forskel på 219 indbyggere, hvilket er hovedforklaringen på, at selvbudgetteringsberegningerne giver et tab på 13,9 mio. kr.

## Kirkeskatten i 2020

Ved budgettets 2. behandling skal byrådet vedtage en udskrivningsprocent for kirkeskatten, som kan finansiere det udgiftsbudget, som de kirkelige myndigheder vedtager. Der er afholdt møde med provstiudvalgene onsdag den 23. oktober 2019, hvor de har fremlagt deres budgetforslag for kirkens økonomi for 2020. Med det fremlagte budgetforslag er der økonomisk balance mellem udgifter og indtægter ved en uændret udskrivningsprocent på 0,93 procent. Herved forventes der ikke noget mellemregningsforhold mellem kommunekassen og de kirkelige myndigheder.

## Alternativer

Intet.

## **Tidsperspektiv**

Byrådets 2. behandling af budgetforslaget sker på mødet den 4. november 2019.

## **Økonomiske forhold og konsekvenser**

Intet.

## **Juridiske og planmæssige forhold**

Intet.

## **Bilag**

Budgetforligstekst vedr. budget 2020-2023

Budgetforligets ændringer til basisbudget 2020-2023

Detaljeret resultatopgørelse for budgetforslag 2020-2023

Forslag til anlægsbudget 2020-2023

Takstoversigt - budgetforslag 2020

Notat om valg mellem statsgaranti og selvbudgettering

## **Punkt 3: Meddelelser og gensidig orientering**

18/63455

**Beslutning i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 29-10-2019**

Intet.